

D 18/99

A-son har i november 1995 i disciplinärende (dnr 1993-884 [D 4/95]) meddelats varning. I ett entreprenadbolag hade han underlåtit att granska pågående arbeten. Det var heller inte möjligt att utifrån revisionsdokumentationen bedöma hans revisionsinsatser.

A-son har nu varit föremål för Revisorsnämndens (RN:s) systematiska och uppsökande tillsyn (SUT). Vad som därvid framkommit behandlas i förevarande disciplinärende. Av RN:s utredning framgår bl.a. följande.

En godkänd revisor hyr kontorslokaler av A-son. De båda revisionsbyråerna har samma adress och gemensam entré. A-son anlitar denne revisor som revisionsmedarbetare. A-son är ordinarie revisor i flera uppdrag där den godkände revisorn är revisorssuppleant samt vice versa. I de uppdrag där den andre revisorn är suppleant upprättar denne boksluten och i vissa fall även grundbokföringen. A-son upprättar i några fall boksluten i de uppdrag där han är revisorssuppleant.

Som exempel på sitt sätt att dokumentera sina revisionsuppdrag har A-son för RN företett kopior av årsredovisningar och revisionsberättelser, balans- och resultaträkningar, bokslutsbilagor, kopior av deklarationer samt dokument benämnda "Sammanfattning av utförd revision". Sistnämnda dokument utgör sammanfattningar av de åtgärder som utförts av redovisningsbyråer. Härutöver finns kortfattade noteringar om A-sons egna granskningsinsatser exempelvis: "Jag har tagit del av avstämningarna och stickprovvis kontrollerat betalningarna". I flertalet fall saknas dock underliggande arbetspapper som visar vad som kontrollerats och verifierats att åtgärderna utförts. För ett bolag har exempelvis i sammanfattningen angetts "dokumenterat på kopior och bokslutsbilagor". Dessa handlingar har A-son ej kunnat förete. Kontakter med klienterna dokumenteras inte. I huvudsak utgör de handlingar A-son företett för RN dokumentation över bokslutsupprättande.

RN gör följande bedömning.

En revisor skall enligt 14 § lagen (1995:528) om revisorer (revisorslagen) avböja eller avsäga sig ett uppdrag om det finns särskild omständighet som kan rubba förtroendet för hans opartiskhet eller självständighet. A-son hyr ut del av sina kontorslokaler till en godkänd revisor, som utför grundbokföring åt flera av A-sons revisionsklienter. A-son anlitar dessutom denne revisor som revisionsmedarbetare. Oavsett om de båda revisionsbyråerna är att uppfatta som ett revisionsorgan eller ej har A-son, genom sina nära affärsrelationer med denne revisor, äventyrat sitt oberoende som revisor och därmed åsidosatt god revisorssed.

Vidare har framkommit att A-son upprättar bokslut åt några bolag i vilka han är revisorssuppleant. Av 10 kap. 4 § första stycket aktiebolagslagen (ABL i dess lydelse före 1999-01-01) framgår att den inte kan vara revisor som själv biträder vid bolagets bokföring. Vad som i 10 kapitlet sägs om revisor skall i tillämpliga delar även gälla suppleant (10 kap. 1 § tredje stycket ABL i dess lydelse före 1999-01-01). RN finner att A-son brutit mot denna jävsregel.

Slutligen kan konstateras att den godkände revisor, som utför grundbokföring samt upprättar bokslut i många av de bolag i vilka A-son är ordinarie revisor, i flera fall dessutom är revisorssuppleant i dessa bolag. Som framgått ovan strider detta mot grundläggande jävsbestämmelser i aktiebolagslagen. RN anser att A-son som ordinarie revisor borde påtalat dessa jävsförhållanden för bolagsstämman i respektive bolag.

Enligt 10 § RN:s föreskrifter (RNFS 1997:1) skall en revisor dokumentera sina revisionsuppdrag. Dokumentationen skall innehålla sådan information som är väsentlig för att

revisorns insatser skall kunna bedömas i efterhand. RN konstaterar att de granskningsinsatser som A-son påstår att han utfört inte annat än i undantagsfall har kunnat bekräftas genom motsvarande dokumentation. Den dokumentation som RN tagit del av avser arbete som utförts under 1996 och senare, dvs. efter det att A-son meddelats disciplinär påföljd för bl.a. bristfällig dokumentation.

Enligt uppgift från A-son har han sedan SUT-ärendet initierades vidtagit åtgärder för att förbättra bl.a. sina dokumentationsrutiner. RN finner det anmärkningsvärt att han inte omgående, efter det att han 1995 meddelats varning för bl.a. bristfällig dokumentation, vidtog åtgärder i detta avseende. I förevarande ärende har vidare uppdragats att han brutit mot ABL:s jävsbestämmelser och även i annat avseende äventyrat sitt oberoende som revisor. Vad som sammantaget framkommit bedömer RN som synnerligen allvarligt. RN har därför övervägt att upphäva hans godkännande som revisor. Vid en samlad bedömning finner dock RN att varning får anses vara en tillräcklig åtgärd.

Med stöd av 22 § andra stycket revisorslagen meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Elisabet Fura-Sandström, Klas-Erik Hjorth, Margit Knutsson, Jan-Erik Moreau, Claes Norberg, Eva-Britt Nordhall och Gunnar Widhagen. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell samt revisionsdirektören Inger Blomberg, föredragande.